

**ПРАВИЛА О УРЕЂЕЊУ ГРАЂЕВИНСКО-ПРЕДУЗИМАЧКОГ ЕСНАФА,
1901.**

*** * ***

**PRAVILA O UREĐENJU GRAĐEVINSKO-PREDUZIMAČKOG ESNAFA,
1901.**

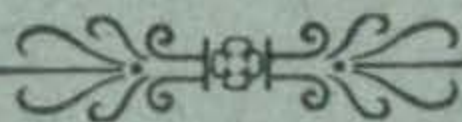
340.13:

69/492 11/

О УРЕЂЕЊУ

ГРАЂЕВИНАРСКО-ПРЕДУЗИМАЧКОГ ЕСНАФА

У БЕОГРАДУ

БЕОГРАД

Др. РАДОВИЋ — ШТАМПАРИЈА АЦЕ М. СТАНОЈЕВИЋА
(МАЋЕДОНСКА УЛИЦА БР. 40)

1901.

3465/3

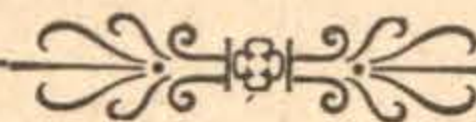
Београд.

ПРАВИЛА

О УРЕЂЕЊУ

ГРАЂЕВИНАРСКО-ПРЕДУЗИМАЧКОГ ЕСНАФА

У БЕОГРАДУ

БЕОГРАД

Доситије Обрадовић — Штампарија Аце М. Станојевића
(Македонска улица бр. 40)

1901.

ПРАВИЛА

О УРЕЂЕЊУ ГРАЂЕВИНАРСКО-ПРЕДУЗИМАЧКОГ ЕСНАФА У БЕОГРАДУ

I

Задатак и намера еснафа

Чл. 1.

Задатак и намера грађевинарско-предузимачког еснафа је, да се ујемчи солидност и рационалност у грађењу како јавних тако и приватних грађевина сваке врсте, те да се избегну све зле последице од грађевина, саграђених од неспремних и невештих грађевинара и предузимача.

Исто тако задатак је овом еснафу, да, било школом било практичним радом и добрим примером спрема подмладак за будуће добре грађевинаре.

Чл. 2.

Седиште је еснафа у Београду. Печат еснафа носиће натпис: „Еснаф грађевинарско-предузимачки у Београду.“

Чл. 3.

Само чланови овог еснафа могу вршити грађевинарско-предузимачке послове како приватне тако и јавне (§ 3 есн. ур.). Али чланови морају предузете послове дати на из-

Дав. бг.

38452

раду само признатим еснафским мајсторима, који стално живе у Србији, и то послове једног заната само признатом мајстору тога заната, на пр. послове зидарске мајстору зидарском, браварске мајстору браварском, лимарске мајстору лимарском и т. д., а сами чланови остају одговорни за солидност и ваљаност грађевине за време законом или уговором одређено.

Чл. 4.

На представку управе овог еснафа, полицијска ће власт забранити свакоме лицу упражњавање грађевинарско-предузимачких послова, које није члан овог еснафа. Ако полицијска власт ово не учини у року од 30 дана, управа еснафа има права жалити се Министру Народне Привреде.

Да јавне послове (државне, окружне, срепске, општинске и приватних друштава, које државну помоћ или повластицу уживају) у месту еснафа, добијају на израду само чланови еснафа, пазиће саме дотичне власти по званичној дужности.

II

Чланови еснафа

Чл. 5.

Члан овог еснафа може бити свако лице, које има ове погодбе:

а., да је пунолетан и стално живи у Србији;

б., да је доброг владања и да не стоји у изузећу према § 96 еснафске уредбе;

в., да је свршио технички факултет у Србији или на страни, или да је по прописима ових правила положио испит и редовним путем за предузимача признат.

Чл. 6.

О пријему лица за члана еснафа, без полагања испита, решава управни одбор. Против решења управног одбора кандидат се може жалити у року од три дана Министру Народне Привреде (чл. 38 правила о уређењу еснафа трговачког реда).

III

Управа еснафа

а., *Старешина и помоћник*

Чл. 7.

Еснаф грађевинарско-предузимачки има свога старешину и помоћника (§§ 115 и 118 еснаф. ур.), које бира еснафска скупштина на годину дана.

Чл. 8.

Старешина је представник еснафа. У случају његовог одсуствовања, у вршењу еснафских дужности заступаће га помоћник.

Ако би се десило, да и помоћник буде спречен у вршењу еснафских дужности, за-

ступаће га лице, које за то одреди управни одбор из своје средине.

Чл. 9.

Старешина еснафа заступа пуноважно еснаф у свима правним пословима и иначе пред судовима и свима земаљским властима. Но он то може чинити само на основи и у границама пуномоћства, које му буде издао онолики број чланова управног одбора, колики је према овим правилима потребан за пуноважно решавање.

Но кад Управни одбор нађе за потребно и у интересу еснафа, може овластити јавног правозаступника, да еснаф заступа пред судовима и осталим земаљским властима у границама пуномоћства, које му буде издао.

б., Управни и надзорни одбор

Чл. 10.

Да би се еснафским пословима и еснафском имовином што боље руководило, установљава се управни и надзорни одбор.

У састав управног одбора улазе старешина еснафа, помоћник и три члана, које бира еснафска скупштина.

После прве године иступиће један од ове тројице коцком; после друге године иступиће од остале двојице опет један коцком, а после треће године иступиће и трећи члан управног одбора, а редовна еснафска скупштина ће увек сваке године новим избором попуњавати управни одбор. Доцније, сваке године

иступа онај члан, који је пуне три године одслужио.

Одступели члан може по нова бити биран.

Чл. 11.

Управног одбора дужности су:

1., да помаже старешини у вршењу свих еснафских послова, а нарочито у прибирању еснафских прихода;

2., да мотри, да се сви прописи еснафске уредбе а нарочито у погледу издавања еснафских писама тачно и правилно извршују;

3., да саставља и еснафској скупштини подноси на одобрење годишњи буџет;

4., да по одобреном буџету доноси решења о свима издатцима из еснафске благајнице и да мотри, да се сви ти издатци чине у границама буџета;

5., да се стара о свему оном, што целокупном еснафу и његовим члановима може користи доносити;

6., да припрема и еснафској скупштини подноси на одобрење нужне предлоге;

7., да настојава, да се сва скупштинска решења тачно и на време извршују;

8., да решава о свима оним предметима, који су му овим правилима у дужност стављени.

Чл. 12.

Председник управног одбора је старешина еснафа а потпредседник помоћник еснафа.

Чл. 13.

Управни одбор састаје се у седницу једанпут месечно, а по потреби и више пута.

Седнице управног одбора сазива старешина еснафа. Он је дужан сазвати седницу увек, кад год то од њега затражи на писмено надзорни одбор или три члана управног одбора.

Чл. 14.

Управни одбор може пуноважно решавати кад на његовим седницама присуствује старешина или помоћник еснафа са најмање два члана управног одбора.

Решења се доносе апсолутном већином гласова (половина и један више од целокупног броја присутних чланова).

Ако се гласови подједнако поделе, сматра се да је предлог одбачен.

Чл. 15.

Ни једна седница не може започети, док не буде присутан довољан број чланова за решавање.

Сви присутни чланови дужни су по свршеном раду потписати записник.

Ко жели, да по каквом предмету одвоји своје мишљење, мора то на писмено у записнику изјавити.

Чл. 16.

Без решења управног одбора не сме се из еснафске благајнице учинити ни један из-

датак, а за сваки издатак без разлике мора бити признаница од стране оног, коме је новац издат.

Само у случају преке и неодложне потребе може сам старешина еснафа учинити издатак до 100 дин. највише, али и за тај издатак мора накнадно тражити одобрење од управног одбора.

Чл. 17.

Управни одбор прима и одпушта потребно особље, коме одређује дужност и награду.

Чл. 18.

Надзорни одбор састављају три члана, које бира еснафска скупштина на годину дана. Он се сам конституише, о чему писмено извештава управни одбор.

Чл. 19.

Надзорни одбор може пуноважно решавати кад на његовим седницама присуствује половина и један члан више од целокупног броја чланова. Решења се доносе апсолутном већином гласова.

Ако се гласови подједнако поделе, сматра се да је предлог одбачен.

Чл. 20.

Надзорни одбор састаје се у седнице кад год за потребно нађе његов председник.

Председник је дужан сазвати седницу и онда, кад то од њега на писмено затраже остала два члана.

Прописи чл. 15. ових правила важе и за седнице надзорног одбора.

Чл. 21.

Надзорни одбор води контролу над целокупним радом управног одбора. Њему је дужност и право, да што чешће прегледа еснафску благајницу, све књиге и рачуне.

По свршетку сваке године надзорни одбор врши општи преглед благајнице, књига, рачуна, и имовине, саставља биланс и о свему подноси извештај скупштини.

Чл. 22.

Нађе ли надзорни одбор при прегледу еснафске благајнице, рачуна и књига, да је управни одбор учинио какву злоупотребу, или да је еснаф оштетио, дужност му је да радњу управног одбора одмах обустави и еснафску имовину попечати, па да код надлежног суда противу одговорних лица предузме мере ради обезбеђења еснафске имовине.

У исто време надзорни одбор сазваће у року од 15 дана најдаље ванредну еснафску скупштину, којој ће поднети извештај о своме раду.

Чл. 23.

Ако надзорни одбор не врши дужности, које су му прописане овим правилима, одговоран је заједно са управним одбором за сваку намерну или услед нехатности учињену штету еснафској имовини.

Чл. 24.

Сваки члан еснафа, кога еснафска скупштина изабере за члана управног и надзорног одбора, обавезан је примити се избора и поверену му дужност тачно и савесно вршити.

Чл. 25.

Члан управног и надзорног одбора, коме буде немогућно у седницу доћи, дужан је о томе написмено извести председника одбора и свој изостанак извинити.

Чл. 26.

Ако се које место у управном и надзорном одбору упразни, сазваће се заједничка седница управног и надзорног одбора, која ће увести у дужност члана дотичног одбора оно лице, које је за таког члана највише гласова добило на последњој скупштини. Овакав члан врши дужност до прве редовне скупштине.

Чл. 27.

На заједничкој седници управног и надзорног одбора председава старешина еснафа.

в., *Еснафска скупштина*

Чл. 28.

Еснафске су скупштине двојаке: редовне (годишње) и ванредне (§ 108 есн. ур.).

Редовна скупштина сазива се сваке године најдаље до конца фебруара; а ванредна сазива се по потреби.

Чл. 29.

Редовна скупштина сазива се по решењу управног одбора.

Сазив скупштине мора се објавити у домаћим новинама, које за то одреди заједничка седница управног и надзорног одбора.

Од последњег огласа у новинама до дана скупштинског сазива мора протећи најмање седам дана.

Чл. 30.

Ако управни одбор не сазове редовну скупштину у одређеном року, сазваће је надзорни одбор у року од 15 дана. Не учини ли то ни надзорни одбор, скупштину могу сазвати еснафски чланови, који за то добију одобрење од Министра Народне Привреде.

Чл. 31.

Редовна скупштина врши ове послове:

1., Бира из своје средине три оверовника скупштинског записника;

2., Расматра извештаје управног и надзорног одбора о њиховом раду, и ако нађе, да је радња одбора исправна, даје им разрешницу:

3., Одобрава буџет за идућу годину;

4., Решава о сталној помоћи сиромашним члановима еснафа, као и о већим поклонима разним друштвима и установама;

5., Претреса разне предлоге и доноси о њима решења;

6., Бира еснафског старешину, помоћника и чланове за управни и надзорни одбор.

Чл. 32.

Ванредну скупштину сазивају по потреби управни и надзорни одбор.

Управни одбор дужан је ванредну скупштину сазвати и онда, кад то од њега на писмено захте $\frac{1}{4}$ еснафских чланова.

Ако на овај захтев управни одбор не сазове ванредну скупштину у року од 15 дана, сазваће је надзорни одбор у даљем року од 15 дана. Не учини ли то ни надзорни одбор, Министар Народне Привреде, на молбу $\frac{1}{4}$ еснафских чланова одобриће, да се скупштина сазове.

Чл. 33.

На ванредној скупштини могу се решавати само они предмети, ради којих је и сазвата.

Прописи чл. 29. ових правила важе и за ванредну скупштину.

Ако ванредну скупштину сазивају чланови еснафа, по одобрењу Министра Народне Привреде (чл. 32) сазив се мора објавити у Српским Новинама.

Чл. 34.

На еснафским скупштинама, било редовним или ванредним, председава старешина еснафа или помоћник.

Ако је скупштину сазвао надзорни одбор, на њој председава председник или члан тога одбора.

А ако је она сазвата од чланова еснафа по одобрењу Министра Народне Привреде, на њој председава оно лице, које је у првом реду овлашћено, да скупштину сазове.

Чл. 35.

На скупштини (редовној или ванредној) може се решавати, ако на њој присуствује $\frac{2}{3}$ од целокупног броја еснафских чланова.

Ако на први пут сазваној скупштини не буде довољан број чланова за решавање, сазива се у року од 10 дана друга скупштина, на којој се решава са онолико чланова, колико их дође.

Чл. 36.

Решења скупштинска доносе се апсолутном већином гласова.

Ако се гласови подједнако поделе, сматра се да је предлог одбачен.

Чл. 37.

Сваки члан, који би хтео еснафској скупштини да поднесе молбу или ма какав акт (писмену представку) дужан је то учинити

преко управног одбора и то на пет дана пре састанка скупштине. Ко то не би учинио, његова представка неће се на скупштини узимати у претрес.

IV

О испиту за чланове еснафа

Чл. 38.

Испит за предузимача — грађевинара, може полагати само оно лице, које испуни ове услове:

1., Да је слушао технички факултет у Србији или на страни; или

2., да је свршио средњу реалну или грађевинарску школу у земљи или на страни и да је уз то практиковао бар две године у приватној или јавној служби техничке природе; или

3., ако нема школске спреме, да се најмање шест година бавио предузимачким — грађевинарским пословима, било као самосталан предузимач било као помоћник код признатог предузимача.

У овом случају кандидат је дужан поднети писмене исправе, потврђене надлежном полиц. влашћу, да је заиста толико времена радио послове предузимачке.

Чл. 39.

Ко жели полагати испит за грађевинара, дужан је обратити се молбом, с документима,

Управи еснафа, која цени: да ли је кандидат испунио услове из чл. 38 ових правила.

Ако управа одбије кандидата, овај се може жалити у року од три дана Министру Народне Привреде.

Чл. 40.

Ако управни одбор нађе да кандидат има услова за полагање испита, одмах ће образовати испитни одбор и одредити дан полагања.

Испитни одбор састављају:

- 1., Старешина еснафа или његов помоћник, као председник;
- 2., два члана еснафа које бира заједничка седница управног и надзорног одбора;
- 3., један инжињер или архитект, којег од своје стране изабере сам кандидат.
- 4., једно лице које одреди Управа вар. Београда на представку еснафа.

Деловођа испитног одбора је увек деловођа еснафа.

Чл. 41.

Испит се састоји из два дела: усменог и писменог, а има се обавити у смислу § 64 есн. уредбе.

О предметима, из којих ће кандидат имати да полаже испит, о обиму њиховом, о поступку при испитивању прописане еснаф нарочита правила, која ће одобрити Министар Народне Привреде.

Чл. 42.

Ако кандидат положи испит, управа еснафа издаће му писмо еснафско, и одмах га уврстити за члана еснафа, по наплати прописне таксе.

Но ако испитни одбор нађе, да кандидат није испит положио, управа еснафа упутиће га решењем, да се у грађевинарским пословима усаврши, и после годину дана опет за испит пријави.

Против овог решења кандидат се може жалити у року од три дана Министру Народне Привреде.

Чл. 43.

Еснафу ће бити дужност, да доцније, кад прибави средстава отвори и одржава о својем трошку школу, у којој ће се учити и спремати доцнији вешти и ваљани грађевинари.

Наставни план и уређење ове школе прописане у своје време Министар Народне Привреде у споразуму са еснафом.

V

О имовини и приходима еснафа

Чл. 44.

Еснаф ће наплаћивати у корист своје касе таксе предвиђене у § 70 еснаф. уредбе за лица трговачког реда.

Чл. 45.

Сви ови приходи, као и други разни, као: поклони, завештања и т. д. сачињаваће еснафску имовину, којом ће руковати управни одбор по прописима ових правила.

Чл. 46.

Еснафска имовина употребљаваће се на намере, побројане у §-у 103 есн. ур. Вишак што преко овога претекне, капиталисаће се на крају сваке године и предаваће се на приплод Управи Фондова или којем другом угледном новчаном заводу.

Чл. 47.

Приватним лицима може Управни одбор дати из еснафске касе зајам само под овим погодбама:

1., Зајам могу добити они, који су најмање две године били чланови овог еснафа;

2., интерес не сме бити мањи од 8% годишње, нити може бити рок дужи од године дана. Исти се може и продужавати на молбу дужника а по решењу управног одбора;

3., Зајам мора бити увек интабулисан на прво место и сума зајма не може превазићи трећину процењеног имања.

Чл. 48.

Процену имања вршиће писмено одбор, у који улазе: председник или потпредседник

управног одбора и три члана, које управни одбор од чланова еснафа изабере.

Чл. 49.

Процењивање имања бива бесплатно а управни је одбор дужан узимати у решавање молбе за зајам по реду пријава.

VI

КЊИГОВОДСТВО

Чл. 50.

У еснафу водиће се ове књиге:

1., Деловодни протокол;

2., Дневник касе, у коме ће се бележити засебно примања а засебно издавања;

3., Партијалник, у коме ће се по партијама бележити сва еснафска дуговања и потраживања;

4., Инвентар имовине;

Дневник касе, партијалник и инвентар морају бити потврђени судом.

Чл. 51.

Да ли ће се у еснафу водити и какве друге књиге и како ће се водити, прописаће управни одбор у споразуму с надзорним одбором.

VII

Давање помоћи из еснафске касе

Чл. 52.

Из еснафске благајнице имају права на помоћ само чланови еснафа и њихове породице по прописима § 103 есн. ур.

Чл. 53.

Да се некоме изда помоћ нужно је, да му молбу потпишу најмање три еснафска члана, који ће јемчити:

1, да му — јој — је помоћ неопходно потребна и да заиста нигде ништа од имања нема; и

2, да је за рад и за зараду неспособан-на.

Чл. 54.

Лица, која уживају већ какву помоћ преко 20 дин. месечно, не могу добијати помоћ из еснафске касе.

VIII

Прелазно наређење

Чл. 55.

Сва она лица, која су се затекла као предузимачи, као такви бавили се грађевинарско-предузимачким пословима и порезу плаћали најмање три последње године, имају

ступити у чланство овог еснафа, ако хоће да ову радњу и даље продуже, и то најдаље за три месеца од дана устројства еснафа.

У будуће, ко буде желео, да се овим пословима бави, мораће испунити све погодбе, овим правилима прописане.

IX

Закључак

Чл. 56.

Сви случајеви, који овим правилима нису регулисани, расправиће се по прописима еснафске уредбе и прописима правила о уређењу еснафа трговачког реда од 27. марта 1899. год. Т.Бр. 1939.

Чл. 57.

Министар Народне Привреде води надзор над целокупним радом еснафским, задржавајући сва права, која су му еснафском уредбом дата.

Чл. 58.

Ова правила ступају у живот од дана, кад их Министар народне привреде одобри.

На основу §-а 95 еснафске уредбе одобравам и потврђујем ова правила еснафа грађевинарско-

предузимачког у Београду, с учињеним изменама
у чл 1, 2, 3, 5, 6, 19, 38—44, 52, 55 и 56-ом.

Такса у 2 динара за потврду наплаћена је и
прописно уништена.

ПБр. 2246.

15. октобра 1901. год.
Београд.

Министар
Народне Привреде

Д-р М. Ђ. Миловановић С. Р.

*Јев. бр.
38452*